

ikke kan reises nogen Betænkelighed derimod, navnlig naar man indskrænker Kjørselspligten saaledes, som det er foreslaaet af det ærede Udvalg, hvad jeg om et Dieblif skal komme til, og for Krigstilsældes Bedkommende er det jo forbeholdt at tage Bestemmelse om, hvorledes der skal kjøres, eller der kan i alt Fald tages Bestemmelse derom, thi jeg erkjender, at der i saa Henseende Intet er i Lovgivningen, som udtryffeligt henviser til de Vister, der for Dyrigt bruges. Under almindelige Forhold anser jeg det for en Sag, der i og for sig ikke er af stor Betydning, om man vælger det One eller det Andet; men jeg kan naturligvis godt begribe, at jeg ikke let kommer i Overensstemmelse med det ærede Udvalgs Flertal, fordi den Betragtning, det gaar ud fra, og som navnlig det ærede Medlem har gjort sig til Talsmand for, nemlig, at det vedbliver at være en Skat, selv om der ydes Betaling, — jeg siger, med denne Tanke for Die kan jeg godt begribe, at man vedbliver at holde paa Hartkornet. Jeg er imidlertid af den Formening, at, naar man giver Betaling, kan man egentlig ikke sige, at det er nogen Skat; men, som sagt, jeg lægger ikke en saadan Vægt derpaa, at jeg af den Grund skulde ville modsætte mig det Forslag, som det ærede Udvalg har stillet under Nr. 36. — Hvad angaar de øvrige Forslag, der ere stillede under nærværende Afstuit, da har den ærede Ordfører allerede bemærket, at der i Grunden ikke er nogen Uoverensstemmelse mellem Udvalget og Ministeriet, forsaavidt angaar Principet; thi i Begyndelsen af § 23 tilkjendegiver Ministeriet jo, at det anser det for at være det Rette, at dette Naturalarbejde afflaffes saa snart som muligt; men jeg har ikke troet strax at kunne gaa saa vidt, som det ærede Udvalg er gaaet, efter som jeg af de Indberetninger, der ere indkomne, har set, at man paa forskjellige Steder nærer store Betænkeligheder derved. Smidlertid maa jeg erkjende, at dette kan have sin Grund i, at man overhovedet holder mest af det Gamle og ikke gjerne vil lade sig drive over i noget Nyt; og hvis det ærede Thing maatte bestemme sig til at følge Flertallet i denne Henseende, skal jeg ingen Modstand gjøre imod, at man

strax gjør det store Skridt, som det foreslaar, at man altsaa indskrænker Retten til at kunne kræve Naturalarbejde til ganske enkelte Tilfælde, og da navnlig til saadanne, hvor det ligesom ved Snekastningen ikke kan undværes. Jeg behøver egentlig ikke at sige, da det jo er sagt af den ærede Formand, at, forsaavidt Thinget vil vedtage Forslaget under Nr. 29, saa maa det ogsaa vedtage Forslaget under Nr. 30, thi ellers bliver der ingen Mening i Paragrafen; disse tvende Forslag burde derfor vistnok have været staaede sammen til eet. — Hvad Endringsforslagene under Nr. 31 og 32 angaar, da tilstaar jeg, at jeg foretrækker det sidste. Jeg kan ikke sige Andet; end at det forekommer mig naturligt, naar man har en Bestemmelse som den, der er givet i Loven af 21de Juni 1867, og man ikke drister sig til at forandre den i en helt anden Retning, at man da bliver staaende ved den usorandret, som den er, ligesom jeg heller ikke tror, at man kan benegte, at man ved Forslaget under Nr. 31, som det ærede Medlem her tæet ved bemærkede, vil give en Slags Præmie for dem, der have været længst tilbage; men, hvad der for mig er en Hovedsag, er, at man, hvor der maatte vaagne en Tvist til eller i alt Fald en Tanke om, at det dog maasse var det Retteste at forsøge Udførelsen ved Entreprise eller ved leiede Folk, affjærer denne. Man forlanger nemlig, at man skal gjøre det uden Prove; thi, har man først gjort denne, saa er man efter Forslaget under Nr. 31 forpligtet til at vedblive dermed. Derimod kan jeg ikke se rettere, end at det vistnok bliver nødvendigt, naar Thinget maatte vedtage Forslaget under Nr. 32; at der da tilføies en Bestemmelse om, at Pligtarbejdet af Husmænd og Sinderster i ethvert Fald bortfalder; thi jeg skjønner ikke rettere, end at, dersom dette Forslag vedtages, som det er, saa vil Forpligtelsen for jordløse Husmænd og Sinderster til at gjøre Betarbejde vedblive; og det er man vel entg om i ethvert Tilfælde skal falde bort. — Naar den ærede Ordfører til Forslaget under Nr. 31 knyttede nogle Bemærkninger om, at Ministeriet havde udtalt sig meget misbilligende navnlig om den Art af Betarbejde, hvor man